

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

FILOZOFIJA

PROBNI ISPIT DRŽAVNE MATURE
šk. god. 2022./2023.

Ispitna knjižica 1

FIL.49.HR.R.K1.12

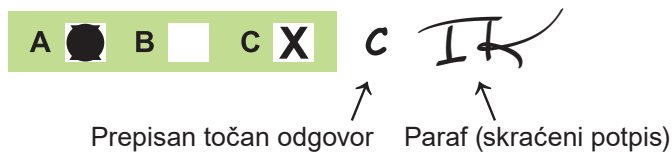

49225

Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

Zadatci se nalaze u dvjema ispitnim knjižicama. Redoslijed rješavanja birajte sami.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti paraf (isključivo skraćeni potpis, a ne puno ime i prezime).

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 1 praznu.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Koji je filozofski problem u središtu interesa filozofa miletske škole?

- A. moral
- B. čovjek
- C. politika
- D. kozmos

(1 bod)

2. Kako se naziva ontološko stajalište suprotno materijalizmu?

- A. idealizam
- B. panteizam
- C. voluntarizam
- D. determinizam

(1 bod)

3. Kako se naziva teorija istine koju je zastupao Aristotel?

- A. teorija odraza
- B. teorija adekvacije
- C. teorija koherencije
- D. pragmatička teorija

(1 bod)

4. Što je prema Davidu Humeu temelj svih ljudskih zaključivanja o činjenicama?

- A. iskustvo
- B. intuicija
- C. osjećaj
- D. volja

(1 bod)

5. Koji je filozof zahtijevao odbacivanje tradicionalnoga morala i prevrednovanje svih vrijednosti s onu stranu dobra i zla?

- A. Friedrich Nietzsche
- B. Immanuel Kant
- C. John Stuart Mill
- D. Sokrat

(1 bod)

6. Koji je filozof zastupao tezu prema kojoj onaj tko zna što je dobro, taj i čini dobro te kako je zlo moguće samo iz neznanja?

- A. Demokrit
- B. Heraklit
- C. Seneka
- D. Sokrat

(1 bod)

7. Kako glasi Kantov kategorički imperativ?

- A. Radi tako da maksima tvoje volje uvećava tvoju ugodu.
- B. Radi samo prema onoj maksimi koja je sukladna zakonskim propisima.
- C. Radi samo prema onoj maksimi koja ne šteti drugomu i koja uvećava tvoju korist.
- D. Radi samo prema onoj maksimi za koju ujedno možeš htjeti da tvojom voljom postane opći zakon.

(1 bod)

8. Koji je od navedenih filozofa smatrao da bi ukidanje privatnoga vlasništva omogućilo razotuđenje čovjeka?

- A. Arthur Schopenhauer
- B. Friedrich Nietzsche
- C. Jeremy Bentham
- D. Karl Marx

(1 bod)

Filozofija

9. Koji je filozof, utemeljitelj liberalnoga političkog učenja, zagovarao tezu da država treba štititi pravo pojedinca na život, slobodu i vlasništvo?

- A. John Locke
- B. John Rawls
- C. Karl Marx
- D. Niccolò Machiavelli

(1 bod)

10. Kojim je pojmom Hannah Arendt nazvala temeljne ljudske djelatnosti: rad, proizvodnje i djelovanje?

- A. *vita activa*
- B. *homo faber*
- C. *homo ludens*
- D. *vita contemplativa*

(1 bod)

II. Zadatci povezivanja

U sljedećim zadacima **svaki** sadržaj označen brojem povežite **samo s jednim** odgovarajućim sadržajem koji je označen slovom.

Dva sadržaja označena slovom ne mogu se povezati.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

11. Svakoga navedenog filozofa povežite s odgovarajućom ontološkom koncepcijom.

1. Aristotel
2. Arthur Schopenhauer
3. Georg W. F. Hegel
4. Ruđer J. Bošković

- A. voluntarizam
- B. dijalektika
- C. dinamistički atomizam
- D. relativizam
- E. subjektivni idealizam
- F. teleologija

(1 bod)

12. Svaki navedeni pojam povežite s njegovim značenjem.

1. imanentno
 2. a posteriori
 3. a priori
 4. transcendentno
-
- A. ono što nadilazi iskustvo
 - B. spoznato neovisno o iskustvu
 - C. svojstveno biću
 - D. intersubjektivno svojstvo
 - E. spoznato na temelju iskustva
 - F. spoznato na temelju intuicije

(1 bod)

III. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).
Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.
Svaki točan odgovor donosi jedan bod.

13. Koje dvije supstancije razlikuje René Descartes u svojoj dualističkoj metafizici?

(1 bod)

14. Pozorno pročitajte iskaz.

Ono što proturječi srcu ne ulazi u glavu.

Kako se prema Arthuru Schopenhaueru naziva primarna ontološka i spoznajna moć sadržana u navedenom iskazu?

(1 bod)

15. Koji je novovjekovni epistemološki pravac sustavno razvio John Locke svojom kritikom urođenih ideja?

(1 bod)

16. Kako se naziva metoda u filozofiji Georga W. F. Hegela kojom je on objasnio zakonitost svega što jest i jedinstvo u proturječjima?

(1 bod)

17. Što se prema Immanuelu Kantu jedino može smatrati dobrim po sebi bez ikakvih ograničenja?

(1 bod)

18. Što je prema J. J. Rousseauu temeljni izvor moralnih i političkih nejednakosti među ljudima?

(1 bod)

IV. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan, dva ili tri boda.

- 19.** Ukratko objasnite na koji se način prosuđuje ispravnost moralnoga djelovanja prema etici vrlina, deontološkoj etici i konzekvencionalističkoj etici.

1. etika vrlina: _____

(1 bod)

2. deontološka etika: _____

(1 bod)

3. konzekvencionalistička etika: _____

(1 bod)

20. Ukratko objasnite ulogu i vrline triju staleža u Platonovoj idealnoj državi.

1. prvi stalež: _____

(1 bod)

2. drugi stalež: _____

(1 bod)

3. treći stalež: _____

(1 bod)

Prazna stranica